

A 599

A KOLOZSVÁR SZABAD KIR. VÁROSI

II-ik községi

ELEMI FIU- és LEÁNYISKOLA

ÉRTESITŐJE

az 1896—97. tanévről.

XVI. ÉV

A VÁROSI ISKOLASZÉK MEGBIZÁSÁBÓL

SZERKESZTETTE:

ELEK GYULA

isk. igazgató.

KOLOZSVÁRT

POLCZ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA

1897.

A KOLOZSVÁR SZABAD KIR. VÁROSI

II-ik községi

ELEMI FIU- és LEÁNYISKOLA

É R T E S I T Ő J E

az 1896—97. tanévről.

XVI. ÉV.

A VÁROSI ISKOLASZÉK MEGBIZÁSÁBÓL

SZERKESZTETTE:

ELEK GYULA

isk. igazgató.

KOLOZSVÁRT

PÖLCZ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA

1897.

T a r t a l o m.

- I. Az év története.
  - II. A közvizsgálatok sora.
  - III. Iskolaszék.
  - IV. Felügyelő-bizottság.
  - V. Tanító-testület.
  - VI. A rendes tanulók névsora.
  - VII. Az ismétlő tanulók névsora.
  - VIII. Tantárgyak.
  - IX. Tankönyvek.
  - X. Statisztikai adatok.
  - XI. Értesítés a jövő tanévre.
-

I.

Az év története.

Az 1896—97-ik tanév iskolánkban szeptember 5-én reggel 8 órakor vette kezdetét s folyt a tanév végéig a nélkül, hogy valami rendkívüli eset megzavarta volna rendes folyásában.

Iskolánk tanítótestülete, valamint a múltakban, úgy az idén is rendesen megtartotta havi kebli gyűléseit, melyeken az iskola igazgatója elnökölt; jegyző volt ez évben Adi József tanító.

A lefolyt tanévben 11 kebli gyűlést tartottunk, melyeken az iskola kebli ügyei lettek tárgyalva és elintézve. Ha kebli gyűléseinkről felvett jegyzőkönyveinket lapozgatjuk, azokból különösen a következő fontosabb mozzanatok tűnnek ki.

Az első gyűlésünk teendője volt az órarendek megállapítása, az osztályok beosztása. Ugyanezen gyűlésen szüntettük be helyszüke miatt az V. és VI-ik osztályokat. Daczára annak, hogy e két osztály be lett szüntetve, mégis a beiratkozott tanulók száma e tanévben emelkedett, mert míg a múlt tanévben *a hat osztályban 132 tanuló volt*, addig a jelen tanévben *a négy osztályban 139 tanuló iratkozott be*.

Tananyag elszámolásunk e tanévben kétszer volt u. m. a káracsoni és a husvétii szünidő előtt.

Szomorú kötelességet teljesített iskolánk igazgatója, midőn a május 7-én tartott kebli gyűlésen részvétellel jelentette, hogy Kolosvári Albert iskolánkknak nyugalmazott tanítója f. év ápril 3-án Ajtónban elhalálozott. Az elhunyt kartárs 10 évig működött iskolánkknál dicséretes szorgalommal és kitartással; működött addig, míg gyengélkedése pihenésre — nyugalomra szólította. És a midőn e pihenésből az örök nyugalomra hajtotta fejét, iskolánk tanítótestülete nevében az igazgató egy meleghangu részvétiratot intézett elköltő-

zött pályatárs édes atyjához, mely részvétirat egész szövegében jegyzőkönyvre vétetett. Tanítótestületünk ezenkívül jegyzőkönyvében is kifejezést adott szeretett volt kartársa elhalálózása feletti igaz részvétének.

Legyen nyugalma esendes! A mi lelkünkben élni fog emléke!

Az ezredéves országos kiállításra küldött tárgyaink hiány nélkül visszaérkeztek. Nagy örömet okozott tanítótestületünknek, hogy iskolánk kiállított tárgyai „**Elismerő oklevéllel**“ lettek kitüntetve.

Meg kell emlékeznünk azon helyes irányu vasárnapi gyermek istentiszteletekről, bibliai magyarázatokról, melyeket az iskolánkban járó rendes és ismétlő ev. ref. tanulók részére 1896. november 22-től 1897. márczius 14-ig Pokoly József theologiai tanár úr tartott.

Abból az alkalomból, hogy felügyelő-bizottságunknak érdemes elnöke Nagys. Dobál Antal úr a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül a legmagasabb helyről a „**Ferencz József**“ lovag-rend keresztjével lett kitüntetve: tanító-testületünk is sietett a tisztelgők nagy száma között leróni örömét a kitüntetés felett szeretett elnöke előtt.

Iskolánkat e tanév folytán látogatásukkal megtisztelték: Dobál Antal felügyelő bizottsági elnök, Fekete Nagy Béla és Polez Rezső felügyelő bizottsági tag urak, miért e helyen is köszönetet mondunk.

Az iskolaszék engedélyezése folytán paedagogiai tapasztalatok szerzése czéljából meglátogatták iskolánk minden osztályát a helybeli m. kir. állami tanítóképző intézet IV. éves növendékei — szám szerint 19-en — a gyakorlati iskolai tanító vezetése alatt.

Ezeket kívül időnként meglátogatta az egyes osztályokat az iskola igazgatója is.

Iskolánk sokat vajudó építési ügye is végre megoldást nyert. A belügyminiszteriumhoz felterjesztett tervrajz és költségvetés f. év május 10-én 43584/III. sz. alatt jóvá lett hagyva s így biztos a reményünk, hogy az iskolaépítés még e nyár folyamán megkezdődik.

A „**Mária Dorothea egyesület**“ és a „**Rongyos-Egylet**“ javára május 22-én a Lövöldében rendezett „**Gyermek multság**“-on iskolánk is 30 növendékkal volt képviselve, ez által is hozzájárulni óhajtván fent említett jótékonycélu egyesületek czéljainak előmozdításához.

A *Dobál Antalné* zászlóánya Önagysága által iskolánk részére tett s a kolozsvári Takarékpénztár és hitelbank részvény-társaságnál 2692 számú betétikönyvbe elhelyezett 50 fritos „*Millenniumi alapítvány*“ ez évi kamatjából jutalom-könyvek lettek véve, a jobb növendékek számára. Jutalom-könyveket adományoztak még: Dobál Antal felügy. bizottsági elnök úr, dr. Nagy Mór v. tanácsos úr és Kovács János unit. gymn. tanár úr. Szives adományaikért fogadják e helyen is hálás köszönetünk nyilvánítását.

Iskolánk növendékeinek egészségi állapota — leszámítva a november havában rövid ideig tartó kanyaró járványt — a lefolyt tanév alatt kedvező volt. Sem komolyabb betegség, sem halálozás nem történt. A szabályszerű szemvizsgálatot dr. Veress Lajos kerületi orvos úr teljesítette. Szembeteget nem talált.

Iskolánkban berendezett „Ifjúsági és népkönyvtár“ ez évben 237 esetben lett használva az olvasó ifjuság és közönség által.

Végül nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a „Rongyos Egylet“ több növendékeinket látta el ez évben is jó téli ruhával; továbbá, hogy az orsz. „Vörös-kereszt-egylet“ kolozsvári választmánya által létesített „Népkönyha“ szintén több nélkülözö tanulóknak nyújtott meleg, tápláló délebédet a téli hónapokon.

Fogadja ezért mindkét humánus egylet m. t. elnöksége hálás köszönetünket.

Ezekben foglalhatjuk össze röviden iskolánk 1896—97-ik tanévének nevezetesebb mozzanatait.

Kolozsvárt, 1897. június hava.

II.

A közvizsgálatok sorrendje :

- Márczius 21-én:** (vasárnap) d. e. 8—10 óráig az ismétlő tanulók vizsgálata minden tantárgyból.
- Május 28-án:** (péntek) d. u. 2—4 óráig a róm. kath. és az ev. ref. tanulók vizsgálata a hittanból.
- Junius 18-án:** (péntek) d. e. 9—12 óráig az I-ső fiu- és leány osztály vizsgálata minden tantárgyból.
- „ „ d. u. 2—3-ig az I—IV. leány osztályok női kézi munkáiknak és a Slöjd munkáknak bemutatása.
- „ „ d. u. 3—6 óráig a II-ik fiu- és leány osztály vizsgálata minden tantárgyból.
- „ „ d. u. 6—7 óráig az I—IV. leány osztályok vizsgálata a tornából.
- Junius 19-én:** (szombat) d. e. 9—12 óráig a III. IV. fiu és leány osztályok vizsgálata minden tantárgyból.
- „ „ d. u. 2—3 óráig az I—IV fiu osztályok vizsgálata a tornából.
- „ „ d. u. 3 órakor az érdemsorozat felolvasása, tudósító és jutalom könyvek kiosztása s a tanév ünnepélyes bezárása.

Megjegyzés: A vizsgálatok folyama alatt a rajz és írásbeli dolgozatok, valamint a női kézi munkák és a „Slöjd“ munkák egyik tanteremben közszemlére lesznek kiállítva.

III.

Kolozsvár sz. kir. város községi Iskolaszéke.

Elnök: Dr. Finály Henrik,
Alelnök: Dr. Szamosi János,
Jegyzők: Elek Gyula,
Dr. Széchy Ákos,
Pausinger Sándor.

Tagok:

B. Bak Lajos	Kiss Sándor
Dr. Bartha János	Kozma Ferencz
Dr. Békésy Károly	Dr. Kolosvári Sándor
Benigni Sámuel	Losonczy János
Biró Béla	László János
Dr. Czikmántori Ottó	Mózes András
Deák József	Nagy Lajos
Deáky Albert	Nagy Kálmán
Dobál Antal	Dr. Nagy Mór
Dr. Esterházy László	Polez Rezső
Dr. Eisler Mátyás	Péterfi Dénes
Ferencz József	Rosiesku Tullius
Fekete Nagy Béla	Salamon Antal
Dr. Ferenczi Zoltán	Somodi István
Dr. Fischer Lajos	Szász Domokos
Fazakas József	Szász Gerő
Gámán Zsigmond	Dr. Szabó Gyula
Dr. Groisz Gusztáv	Dr. Szádeczky Lajos
Grátz Mór	Dr. Schneller István
Glaszner Mózes	Szvacsina Géza
Dr. Hoor Károly	Dr. Török István
Herepei Gergely	Dr. Vajda Gyula
Kuncz Elek	

IV.

Felügyelő bizottság:

Elnök: Dobál Antal

Jegyző: Elek Gyula

Tagok:

Dr. Békési Károly

Polcz Rezső

Dr. Czikmántori Ottó

Dr. Szabó Gyula

Fekete Nagy Béla

Szvaacsina Géza

Nagy Kálmán

V.

Tanító testület:

Elek Gyula, igazgató; tanította a III. IV. fiu- és leányosztályok minden tantárgyát és az ismétlő iskola tantárgyait.

Adi József, r. tanító; tanította a II-ik fiu- és leány osztály minden tantárgyát; az I—IV. fiu osztályoknak a tornát.

Márton Ilona, r. tanítónő; tanította az I-ső fiu- és leány osztály minden tantárgyát: I—IV. leány osztályoknak a tornát.

Özv. Gspann Károlyné, s. tanítónő; tanította az I—IV. leány osztályoknak a női kézi munkát.

Hilbert Róza, I-ső közs. isk. s. tanítónő; tanította a IV. fiu és leány-osztályoknak a kézügyesítő oktatást (Slőjd.)

Neurihrer Ödön, róm. kath. áldozópap és hitoktató; tanította a róm. kath. növendékeknek a hittant.

Bácsi Gyula, ev. ref. lelkész és hitoktató; tanította a III. IV. o. ev. ref. növendékeknek a hittant és egyházi éneket.

Biberauer Rikárd, ev. ref. lelkész és hitoktató; tanította az I. II. o. ev. ref. növendékeknek a hittant és egyházi éneket.

Deák Ferencz, unit. hitoktató, tanította az unitárius növendékeknek a hittant.

VI.

A rendes tanulók névsora.

I-ső fiu- és leány osztály.

Fiuk:

Ágoston Leopold
Bartha Lajos
Barabás Samu
Burgya László
5 Cserci Lajos
Havadi Mihály
Horváth Ferencz
Incze László
Katzl József
10 Katzl Konrád
Kalló György
Király Samu
Kovács József k. m.
Kovács Péter k. m.
15 Loskot József k. m.
Meszesán János
Nagy Sándor
Nyitrai Elek
Nyitrai István
20 Polgári László
Schebor Antal k. m.
Szabó Károly
Székely Ferencz
Szücs Mózes
25 Táncz Sándor
Tyiorán László
Végh Árpád
Végh Gyula
Ambrus Juliska

Leányok:

30 Bán Anna
Balló Anna k. m.
Beregi Heléna k. m.
Broszkoly Lina
Bodó Emma
35 Csüpej Lina
Dávid Mari
Dávid Zsuzsa
Filep Jolán
Ficzner Teréz
40 Hajós Erzszi
Hügel Olga
Horváth Eszter
Kalántai Juli
Kiss Mari
45 Kiss Róza
Kiss Zsuzsa
Lövinger Netti
Nyitrai Ilona
Prezenszki Róza
50 Potoczki Anna
Rózsa Mari
Szabó Lina
Sztupár Ilona
Ujvárosi Sarolta
55 Vetési Erzszi
Vladó Ilona

Összesen 56.

II-ik fiu- és leány osztály.

Fiuk:		Horváth Róza	
	Bozzai Bálint	20	Hügel Anna
	Broszkoly János		Kiss Ilona
	Czverli Sándor		Kohn Hermin
	Dávidovics Mihály		Kapusán Anna
5	Farkas Ferencz		Kimpián Ilona
	Gál Jenő	25	Moldován Mari
	Jakab Samu		Nagy Róza
	Kalló András		Nyimán Anna k. m.
	Krisán Pál k. m.		Rác Anna
10	Loskót László k. m.		Salak Anna
	Molnár Gyula	30	Simon Lenka
	Nagy István		Sztupár Mari
	Platz Géza		Szabó Márczella
	Schebor Lajos		Támbor Ágnes
15	Táncz György		Tóth Róza
	Végh Lajos	35	Tunyogi Anna
			Tóth Mari
			Udvari Zsuzsa
			Végh Ida
			Összesen 38.

Leányok:

Burgya Márczella
Éles Lujza

III-ik fiu- és leány osztály.

Fiuk:		Vári István	
	Czverli István		Vetési Dániel
	Farkas Márton k. m.		
	Ineze Simon		Leányok:
	Loskot Ferencz k. m.		Balló Erzsé k. m.
5	Moldován Gyula		Burgya Anna
	Simon Sándor	15	Elek Anna
	Szilágyi József		Farkas Róza
	Takács Márton		Ficzner Berta k. m.
	Tóth László		Gödri Erzsé
10	Tyiorán György		Hirsch Irén k. m.

20 Kapza Irma
Kerekes Ida k. m.
Kiss Erzzi
Kimpián Mari k. m.
Kohn Zseni

25 Orosz Mari
Tóth Róza
Vinczi Erzzi
Veress Vilma

Összesen 28.

IV-ik fiu- és leány osztály.

Fiuk:

Beregi Menyhért
Burgya Miklós
Gál Béla
Polgári Sándor
5 Szabó Ferencz
Schebor Vilmos
Tövis József

Busánszki Aranka
10 Fülep Zsuzsa
Gödri Zsuzsa
Hügel Antonia
Molnár Matild
Szilágyi Lujza k. m.
15 Takács Kata
Táncz Anna
Táncz Mari

Leányok:

Bozzai Ilona

Összesen: 17.

VIII.

Az ismétlő tanulók névsora.

Bangur János	Kujbus Ferencz
Balaskó Imre	Krizbai József
Botha György	Márton József
Bellevári István	Máthé János
5 Butyka Mihály	25 Molnár Gyula
Farkas Sándor	Nagy Mihály
Fülep Gyula	Orosz Ferencz
Ficzner Albert	Pál György
Gáspár Gyula	Regyán József
10 Gál Mihály	30 Rusz János ifj.
Gyöngyösi György	Rusz János id.
Györke Ferencz	Salak Lajos
Györke János	Simon Márton
Incze János	Szilágyi Márton
15 Incze József	Szilágyi Sándor
Kálmán Mihály	Tóth János
Krisán János id.	Török István
Krisán János ifj.	Veress Kálmán
Krisán László	
20 Krisán Mihály	

Összesen: 37.

VIII.

Tantárgyak.

I. osztály.

Hittan, beszéd- és értelem gyakorlatok, írva-olvasás, számolás, elbeszélések, vers, rajz, ének, torna; leányoknak kézimunka.

II. osztály.

Hittan, beszéd-értelem gyakorlatok, olvasás, írás, számtan, magyar-nyelvtan, vers, rajz, ének, torna; leányoknak kézimunka.

III. osztály.

Hittan, olvasás, írás, magyar-nyelvtan, számtan, földrajz, vers, rajz, ének, torna; leányoknak kézimunka.

IV. osztály.

Hittan, olvasás, írás, magyar-nyelvtan, számtan, földrajz, vers, rajz, ének, torna; leányoknak női kézimunka és kézügyesítő oktatás. („Slöjd“)

Ismétlő iskola.

Olvasás, írás, számtan, rajz, ének.

IX.

Tankönyvek.

I-ső osztály.

Gönczi Pál: ABC olvasókönyv, 14 kr.

II. osztály.

Gáspár J.: Olvasókönyv II. o.	— — — — —	19 kr.
Nagy L. Magyar nyelvtan	— — — — —	8 kr.

III. osztály.

Gáspár J. Olvasókönyv III. o. sz.	— — — — —	24 kr.
Nagy L. Magyar nyelvtan III. o. sz.	— — — — —	20 kr.
Csiky Földrajz	— — — — —	20 kr.
Kolozsmegye térképe	— — — — —	8 kr.

IV. osztály.

Gáspár J. Olvasókönyv IV. o. sz.	— — — — —	30 kr.
Nagy L. Magyar nyelvtan IV. o. sz.	— — — — —	20 kr.
Erdődi Földrajz	— — — — —	25 kr.
Kozma. Földrajzi Atlasz	— — — — —	35 kr.

Ismétlő iskola.

Paal F. Kiss S. Olvasókönyv I. kötet 50 kr.

Statistikai adatok.

a) Létszám.

Iskola	Az év folyamán beirt tanulók létszáma	Az év folytán a városról elköltözött tanulók száma	Az év folytán meghalt tanulók száma	Az év folytán más okból kimaradt tanulók száma	Év végén a tanulók létszáma
Elemi iskolában fiu . . .	63	5	—	4	54
Elemi iskolában leány . .	76	2	—	7	67
Ismétlő fuiskolában . . .	37	—	—	—	37
Összesen . . .	176	7	—	11	158

b) Nemzetiség szerint.

Nyelv	Elemi iskolában fiu	Elemi iskolában leány	Ismétlő iskolában	Összesen
Magyar	46	57	23	126
Rómán	11	18	14	43
Német	3	1	—	4
Cseh	3	—	—	3
Összesen	63	76	37	176

c) Vallás szerint.

Vallás	Elemi iskolában fiu	Elemi iskolában leány	Ismétlő iskolában	Összesen
Ey. reform.	29	37	18	84
Róm. kath.	14	14	4	32
Görög kath.	11	17	14	42
Görög keleti	—	1	—	1
Agost. evang.	—	—	—	—
Unitárius	3	1	—	4
Israellita	6	6	1	13
Összesen	63	76	37	176

d) A szülők lakhelye szerint.

Lakhely	Elemi iskolában fiú	Elemi iskolában leány	Ismétlő iskolában	Összesen
Kolozsvári	59	72	37	168
Vidéki	4	4	—	8
Összesen	63	76	37	176

XI.

Értesítés a jövő tanévre.

1. A jövő 1897—98 tanévben a beiratások *szeptember 1., 2., 3., 4. és 5-ik napjain* az iskola helyiségében tartatnak meg.

2. A rendes tanítás szeptember 6-án hétfőn reggel 8 órakor veszi kezdetét.

3. Az I-ső osztályba a 6-ik életévüket betöltött gyermekek vétetnek fel; korukat keresztlevéllel kötelesek igazolni.

4. A himlőbeoltás minden beiratkozandó gyermek részéről orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

5. Tandij egész évre 2 frt, ezen kívül beiratási díj 30 kr, tanszerdíj 70 kr, nyugdíjjárulék 15 kr. Összesen **3 frt 15 kr.**

6. A szegénysorsu gyermekek 2 frt tandij fizetése alól szegénységi bizonyítvány alapján felmentetnek, de a beiratási díjat: a 30 krt, a tanszerdíjt a 70 krt, a nyugdíjjárulékot a 15 krt, összesen **1 frt 15 krt** fizetni kötelesek.